

Czwartek, 18 kwietnia 2013 r.

ZALECENIA

PARLAMENT EUROPEJSKI

P7_TA(2013)0180

Zasada ONZ dotycząca „obowiązku ochrony”**Zalecenie Parlamentu Europejskiego dla Rady z dnia 18 kwietnia 2013 r. w sprawie zasady ONZ dotyczącej obowiązku ochrony (2012/2143(INI))**

(2016/C 045/15)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wartości, cele, zasady i strategię polityczne Unii Europejskiej zapisane, między innymi, w art. 2, 3 i 21 Traktatu o Unii Europejskiej,
- uwzględniając Kartę Narodów Zjednoczonych,
- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka,
- uwzględniając Konwencję w sprawie zapobiegania i karania zbrodni ludobójstwa z dnia 9 grudnia 1948 r.,
- uwzględniając Rzymski Statut Międzynarodowego Trybunału Karnego (MTK),
- uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych (ZO ONZ) A/RES/63/308 z dnia 7 października 2009 r. w sprawie obowiązku ochrony,
- uwzględniając rezolucję Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych nr 1674 z kwietnia 2006 r. oraz rezolucję Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych nr 1894 z listopada 2009 r. w sprawie ochrony ludności cywilnej w konfliktach zbrojnych ⁽¹⁾,
- uwzględniając rezolucje 1325 (2000 r.) i 1820 (2008 r.) Rady Bezpieczeństwa ONZ w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa, rezolucję 1888 (2009 r.) Rady Bezpieczeństwa ONZ w sprawie przemocy seksualnej wobec kobiet i dzieci w sytuacjach konfliktu zbrojnego, rezolucję 1889 (2009 r.) Rady Bezpieczeństwa ONZ mającą na celu usprawnienie wdrażania i kontroli stosowania rezolucji 1325 (2000 r.) Rady Bezpieczeństwa ONZ oraz rezolucję 1960 (2010 r.) Rady Bezpieczeństwa ONZ, na mocy której ustanowiono mechanizm służący gromadzeniu danych o osobach dopuszczających się przemocy seksualnej w konfliktach zbrojnych i sporządzaniu list z nazwiskami takich osób,
- uwzględniając rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1970 z dnia 26 lutego 2011 r. w sprawie Libii odnoszącą się do obowiązku ochrony i zezwalającą na szereg środków innych niż środki przymusu, mających zapobiec eskalacji aktów okrucieństwa, oraz rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1973 z dnia 17 marca 2011 r. w sprawie Libii, pozwalającą państwom członkowskim na podjęcie wszystkich koniecznych kroków w celu ochrony ludności cywilnej i zamieszkiwanych przez nią obszarów i zawierającą po raz pierwszy w historii wyraźne odniesienie do pierwszego filaru obowiązku ochrony, po której nastąpiły podobne odwołania w rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1975 w sprawie Wybrzeża Kości Słoniowej, rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1996 w sprawie Sudanu i rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2014 w sprawie Jemenu,
- uwzględniając ust. 138 i 139 dokumentu końcowego ze światowego szczytu ONZ z 2005 r. ⁽²⁾,

⁽¹⁾ S/RES/1674.⁽²⁾ A/RES/60/1.

Czwartek, 18 kwietnia 2013 r.

- uwzględniając sprawozdanie Międzynarodowej Komisji ds. Interwencji i Suwerenności Państwa (ICISS) zatytułowane „Obowiązek ochrony” (2001 r.), sprawozdanie panelu wysokiego szczebla ONZ ds. zagrożeń, wyzwań i zmian zatytułowane „Bezpieczniejszy świat: nasza wspólna odpowiedzialność”⁽¹⁾ (2004 r.) oraz sprawozdanie Sekretarza Generalnego ONZ zatytułowane „Większa wolność: rozwój, bezpieczeństwo i prawa człowieka dla wszystkich”⁽²⁾ (2005 r.),
- uwzględniając sprawozdania Sekretarza Generalnego ONZ, szczególnie w sprawie dopełniania obowiązku ochrony z 2009 r.⁽³⁾, w sprawie wczesnego ostrzegania, oceny i obowiązku ochrony z 2010 r.⁽⁴⁾, w sprawie roli regionalnych i lokalnych ustaleń dotyczących wywiązywania się z obowiązku ochrony z 2011 r.⁽⁵⁾ oraz w sprawie obowiązku ochrony: terminowa i zdecydowana reakcja z 2012 r.⁽⁶⁾,
- uwzględniając wewnętrzny panel przeglądowy Sekretarza Generalnego ONZ w sprawie działań ONZ w Sri Lance z listopada 2012 r., który bada, dlaczego społeczność międzynarodowa nie zapewniła ochrony ludności cywilnej przed nagminnymi naruszeniami prawa humanitarnego i praw człowieka, oraz wydaje zalecenia dotyczącego przyszłych działań ONZ na rzecz skutecznego reagowania na podobne sytuacje obejmujące masowe bestialskie zbrodnie,
- uwzględniając sprawozdanie Sekretarza Generalnego ONZ z dnia 25 lipca 2012 r. pt. „Zwiększenie roli mediacji w pokojowym rozstrzygnięciu sporów, zapobieganiu konfliktom i ich rozwiązywaniu”,
- uwzględniając brazylijską inicjatywę przedstawioną na forum ONZ w dniu 9 września 2011 r. pt. „Odpowiedzialność podczas ochrony: elementy rozwoju i promowania nowej koncepcji”,
- uwzględniając unijny program zapobiegania konfliktom siłowym (program z Göteborga) z 2001 r. oraz roczne sprawozdania z jego wdrożenia,
- uwzględniając priorytety UE na 65. sesję Zgromadzenia Ogólnego ONZ, które odbyło się w dniu 25 maja 2010 r.⁽⁷⁾,
- uwzględniając Pokojową Nagrodę Nobla 2012, która nie tylko honoruje historyczny wkład UE w budowanie pokojowej Europy i świata, lecz również zwiększa oczekiwania co do jej przyszłego zaangażowania na rzecz bardziej pokojowego porządku na świecie opartego w większym stopniu na zasadach prawa międzynarodowego,
- uwzględniając Konsensus europejski w sprawie rozwoju⁽⁸⁾ i Konsensus europejski w sprawie pomocy humanitarnej⁽⁹⁾,
- uwzględniając zalecenie Parlamentu Europejskiego dla Rady z dnia 8 czerwca 2011 r. na 66. sesję Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych⁽¹⁰⁾ oraz z dnia 13 czerwca 2012 r. w sprawie 67. sesji Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych⁽¹¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 16 lutego 2012 r. w sprawie XIX sesji Rady Praw Człowieka ONZ⁽¹²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 11 maja 2011 r. w sprawie pozycji UE jako światowego gracza i jej roli w organizacjach wielostronnych⁽¹³⁾,
- uwzględniając rezolucję Parlamentu z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie europejskiej strategii bezpieczeństwa i EPBiO⁽¹⁴⁾,
- uwzględniając art. 121 ust. 3 oraz art. 97 Regulaminu,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych oraz opinię Komisji Rozwoju (A7-0130/2013),

⁽¹⁾ <http://www.un.org/secureworld/report3.pdf>

⁽²⁾ A/59/2005.

⁽³⁾ A/63/677.

⁽⁴⁾ A/64/864.

⁽⁵⁾ A/65/877-S/2011/393.

⁽⁶⁾ A/66/874-S/2012/578.

⁽⁷⁾ 10170/2010.

⁽⁸⁾ Dz.U. C 46 z 24.2.2006, s. 1.

⁽⁹⁾ Dz.U. C 25 z 30.1.2008, s. 1.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 380 E z 11.12.2012, s. 140.

⁽¹¹⁾ Teksty przyjęte P7_TA(2012)0240.

⁽¹²⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2012)0058.

⁽¹³⁾ Dz.U. C 377 E z 7.12.2012, s. 66.

⁽¹⁴⁾ Dz.U. C 76 E z 25.3.2010, s. 61.

Czwartek, 18 kwietnia 2013 r.

- A. mając na uwadze, że dokument końcowy ze światowego szczytu ONZ z 2005 r. ustanawia po raz pierwszy wspólną definicję zasady obowiązku ochrony; mając na uwadze, że zasada obowiązku ochrony, ustanowiona w ust. 138 i 139 dokumentu końcowego ze światowego szczytu ONZ z 2005 r., stanowi ważny krok w kierunku zwiększenia pokoju na świecie dzięki ustanowieniu obowiązku państw w zakresie ochrony swojej ludności przed ludobójstwem, zbrodniami wojennymi, czystkami etnicznymi i zbrodniami przeciw ludzkości, a także nałożeniu na społeczność międzynarodową obowiązku udzielania pomocy państwom w ponoszeniu tej odpowiedzialności reagowania, jeżeli państwa nie są w stanie zapewnić obywatelom ochrony przed wymienionymi czterema rodzajami zbrodni i naruszeń;
- B. mając na uwadze, że podstawą zasady dotyczącej obowiązku ochrony są trzy filary, a mianowicie: (I) państwo ponosi główną odpowiedzialność za ochronę ludności przed ludobójstwem, zbrodniami wojennymi, zbrodniami przeciw ludzkości i czystkami etnicznymi; (II) społeczność międzynarodowa winna pomagać państwom w wywiązywaniu się z zobowiązań w zakresie ochrony; (III) w przypadku gdy państwo nie jest w stanie zapewnić swojej ludności ochrony lub w rzeczywistości popełnia te zbrodnie, społeczność międzynarodowa ma obowiązek podjęcia działań zbiorowych;
- C. mając na uwadze, że – zgodnie z wykonanymi pracami nad obowiązkiem ochrony poprzedzającymi uzgodnienie dokumentu końcowego ze światowego szczytu ONZ z 2005 r., a zwłaszcza w sprawozdaniu z 2001 r. Międzynarodowej Komisji ds. Interwencji i Suwerenności Państwa (ICISS) w sprawie obowiązku ochrony zasada obowiązku ochrony została ściślej zdefiniowana, aby objąć takie elementy jak odpowiedzialność za prewencję, odpowiedzialność za działanie i odpowiedzialność za odbudowę, o których mowa w sprawozdaniu ICISS;
- D. mając na uwadze, że koncepcja „obowiązku ochrony” jest pożądana, ponieważ precyzuje i wzmacnia istniejące zobowiązania państw w zakresie zapewnienia ochrony ludności cywilnej; mając na uwadze, że koncepcja ta, sformułowana na skutek porażki społeczności międzynarodowej w Rwandzie w 1994 r., ma decydujące znaczenie dla przetrwania wspólnoty narodów;
- E. mając na uwadze, że w omawianych przypadkach to uzasadnione użycie siły powinno się odbywać w sposób ostrożny, proporcjonalny i ograniczony;
- F. mając na uwadze, że rozwój zasady obowiązku ochrony stanowi ważny krok w kierunku zdolności do przewidywania ludobójstwa, zbrodni wojennych, czystek etnicznych i zbrodni przeciw ludzkości oraz zapobiegania im i reagowania na nie, a także ochrony podstawowych zasad prawa międzynarodowego, w szczególności międzynarodowego prawa humanitarnego, prawa dotyczącego uchodźców oraz praw człowieka; mając na uwadze, że zasady powinny być stosowane w sposób jak najbardziej spójny i jednolity niezwykle istotne jest, by wczesne ostrzeżenie i ocena były przeprowadzane w uczciwy, ostrożny i profesjonalny sposób i by stosowanie siły pozostało środkiem, po który sięga się jedynie w ostateczności;
- G. mając na uwadze, że ponad dziesięć lat po pojawieniu się zasady obowiązku ochrony oraz osiem lat po jej przyjęciu przez społeczność międzynarodową na szczycie światowym ONZ w 2005 r. niedawne wydarzenia znowu zwróciły uwagę na znaczenie oraz na wyzwania wynikające z zapewnienia bieżącej i zdecydowanej reakcji na cztery podstawowe zbrodnie objęte tą zasadą, a także konieczności zapewnienia większej operacyjności tej zasady w celu jej wdrożenia w sposób skuteczny i zapobiegnięcia masowym aktom okrucieństwa;
- H. mając na uwadze, że rozwój zasady obowiązku ochrony – w szczególności jej elementu prewencyjnego – może przyspieszyć światowe wysiłki zmierzające do zwiększenia pokoju na świecie, ponieważ wiele masowych aktów okrucieństwa następuje w okresach gwałtownych konfliktów i wymaga utworzenia skutecznego potencjału w zakresie zapobiegania konfliktom pod względem strukturalnym i operacyjnym, zmniejszając tym samym potrzebę wykorzystania siły jako środka wykorzystywanego w ostateczności;
- I. mając na uwadze, że wykorzystanie wszystkich narzędzi dostępnych w ramach rozdziałów VI, VII i VIII Karty obejmujących różne narzędzie od środków innych niż przymusowe po działania zbiorowe, ma podstawowe znaczenie dla dalszego rozwoju i legalności zasady obowiązku ochrony;
- J. mając na uwadze, że najskuteczniejszą formą zapobiegania konfliktom, przemocy i cierpieniu ludzkiemu jest wspieranie przestrzegania praw człowieka i podstawowych wolności, wprowadzenie rządów prawa, dobrego rządzenia, bezpieczeństwa ludzkiego, rozwoju gospodarczego, likwidowania ubóstwa, wspieranie integracji, praw społeczno-gospodarczych, równości mężczyzn i kobiet oraz demokratycznych wartości i praktyk, a także ograniczanie nierówności ekonomicznych;
- K. mając na uwadze, że interwencja wojskowa w 2011 r. w Libii zwróciła uwagę na potrzebę wyjaśnienia roli organizacji szczebla regionalnego i organizacji niższego szczebla w stosowaniu obowiązku ochrony; mając na uwadze, że takie organizacje mogą być zarówno podmiotami sankcjonującymi obowiązek ochrony, jak i podmiotami zajmującymi się wdrażaniem zasady, lecz często brak im zdolności i zasobów;

Czwartek, 18 kwietnia 2013 r.

- L. mając na uwadze, że prawa człowieka odgrywają najważniejszą rolę w stosunkach międzynarodowych;
- M. mając na uwadze, że zachodzi potrzeba zmiany naszego podejścia do obowiązku ochrony, tak aby zasada ta została włączona do wszystkich naszych programów dotyczących współpracy na rzecz rozwoju, zarządzania pomocą i zarządzania kryzysowego, przy czym powinniśmy opierać się na programach, w których już uwzględniono koncepcję obowiązku ochrony;
- N. mając na uwadze, że bardziej spójne wdrażanie elementu prewencyjnego zasady dotyczącej obowiązku ochrony, łącznie ze środkami mediacyjnymi i dyplomacją prewencyjną na wczesnym etapie, mogłoby zapobiec możliwości powstania konfliktu i przemocy lub ograniczyłoby je i pomogło zapobiegać ich eskalacji, a tym samym ewentualnie pomogło w zapobiegnięciu międzynarodowej interwencji w świetle elementu odpowiedzialności za działanie zasady obowiązku ochrony; mając na uwadze, że dyplomacja dwutorowa jest ważnym narzędziem dyplomacji prewencyjnej, która opiera się na wymiarze ludzkim starań na rzecz pojednania;
- O. mając na uwadze, że obowiązek ochrony jest przede wszystkim doktryną o charakterze zapobiegawczym i że interwencja zbrojna powinna być ostatecznym rozwiązaniem w sytuacjach, w których się ją stosuje; mając na uwadze, że zasadę obowiązku ochrony należy stosować – w miarę możliwości – przede wszystkim w ramach działań dyplomatycznych i długofalowych działań rozwojowych, które koncentrują się na budowaniu potencjału w zakresie praw człowieka, dobrych rządów, praworządności, wspierania edukacji i opieki zdrowotnej, ograniczania ubóstwa, zapobiegania konfliktom poprzez edukację i rozwój wymiany handlowej, skutecznej kontroli zbrojeń, przeciwdziałania nielegalnemu handlowi bronią i wzmocnienia systemów wczesnego ostrzegania; mając ponadto na uwadze, że istnieje wiele pozamilitarnych alternatywnych środków przymusu, takich jak dyplomacja prewencyjna, sankcje, mechanizm rozliczalności i mediacja; mając na uwadze przewodnią rolę, którą UE musi nadal odgrywać w dziedzinie zapobiegania konfliktom;
- P. mając na uwadze, że współpraca z organizacjami regionalnymi stanowi ważny wymiar zobowiązania do zapewnienia ochrony; mając na uwadze, że w związku z tym konieczne jest zaapelowanie o zwiększenie zasobów regionalnych w dziedzinie prewencji oraz wskazanie skutecznych strategii politycznych służących zapobieganiu wspomnianym powyżej czterem zbrodniom; mając na uwadze, że zbliżający się szczyt UE–Afryka, zaplanowany na 2014 rok, stanowi dobrą okazję do wyrażenia naszego poparcia dla Unii Afrykańskiej w roli przywódcy i wspierania odpowiedzialności Afryki w zakresie wykonywania zobowiązań dotyczących zapewnienia ochrony;
- Q. mając na uwadze, że w wytycznych ONZ dotyczących skutecznej mediacji określono dylemat związany z tym, że nakazy aresztowania wydawane przez Międzynarodowy Trybunał Karny (MTK), systemy sankcji oraz krajowe i międzynarodowe polityczne strategie przeciwdziałania terroryzmowi wpływają też na sposób, w jaki niektóre strony konfliktu mogą być włączane w proces mediacyjny; mając na uwadze, że od czasu utworzenia MTK nastąpił znaczący postęp w definiowaniu w prawie międzynarodowym przestępstw, które wymagają natychmiastowej reakcji społeczności międzynarodowej, jednak nadal brak jest niezależnego mechanizmu pozwalającego ocenić, kiedy te definicje mają zastosowanie; mając na uwadze, że wdrożenie statutu rzymskiego zwiększyłoby skuteczność systemu MTK; mając na uwadze, że statut rzymski nie został ratyfikowany przez wszystkie państwa społeczności międzynarodowej;
- R. mając na uwadze, że MTK i obowiązek ochrony są wzajemnie powiązane, ponieważ celem obu jest zapobieganie ludobójstwu, zbrodniom przeciw ludzkości i zbrodniom wojennym; mając na uwadze, że z jednej strony obowiązek ochrony wspiera misję MTK mającą na celu walkę z bezkarnością przez nawoływanie państw do ponoszenia odpowiedzialności sądowej, a z drugiej strony obowiązek ochrony wspiera zasadę komplementarności MTK, zgodnie z którą główny obowiązek pociągania do odpowiedzialności spoczywa na poszczególnych państwach;
- S. mając na uwadze, że MTK odgrywa kluczową rolę w zapobieganiu zbrodniom, ale także w procesie odbudowy państw i mediacji;
- T. mając na uwadze, że UE zawsze aktywnie wspierała obowiązek ochrony na arenie międzynarodowej; mając na uwadze, że musi ona wzmocnić swoją rolę globalnego gracza politycznego, chroniącego praw człowieka i prawo humanitarne oraz odzwierciedlającego to polityczne poparcie we własnej polityce;
- U. mając na uwadze, że państwa członkowskie UE również zatwierdziły zasadę obowiązku ochrony; mając na uwadze, że jedynie niektóre spośród nich wprowadziły to pojęcie do tekstów krajowych;
- V. mając na uwadze, że niedawne doświadczenia w związku z konkretnymi sytuacjami kryzysowymi, na przykład w Sri Lance, Wybrzeżu Kości Słoniowej, Libii i Syrii wskazały na utrzymujące się wyzwania, jeżeli chodzi o wypracowanie wspólnego zrozumienia co do zapewnienia terminowego i skutecznego stosowania zasady obowiązku ochrony, jak również tworzenie wspólnej woli politycznej i potencjału, by w sposób skuteczny zapobiec lub położyć kres ludobójstwu, zbrodniom wojennym, czystkom etnicznym i zbrodniom przeciw ludzkości popełnianym czy to przez krajowe i lokalne władze, czy podmioty niepaństwowe, prowadzącym do licznych ofiar wśród ludności cywilnej;

Czwartek, 18 kwietnia 2013 r.

- W. mając na uwadze, że w sytuacjach, w których stosuje się zasadę obowiązku ochrony, niezwykle istotne jest zachowanie rozróżnienia mandatów podmiotów wojskowych i mandatów podmiotów udzielających pomocy humanitarnej w celu zagwarantowania, że wszystkie podmioty udzielające pomocy humanitarnej będą postrzegane jako bezstronne i neutralne, a także aby nie utrudniać skutecznego udzielania pomocy, w tym pomocy medycznej lub innej, i dostępu do beneficjentów i aby nie stwarzać zagrożenia dla osobistego bezpieczeństwa pracowników organizacji humanitarnych działających w terenie;
- X. mając na uwadze, że inicjatywa Brazylii pod hasłem „odpowiedzialność podczas ochrony” stanowi godny pochwały wkład w niezbędne opracowanie kryteriów, których spełnienie będzie konieczne przy realizacji mandatu w zakresie obowiązku ochrony i które obejmują proporcjonalność zasięgu i czasu trwania danej interwencji, szczegółową analizę skutków, jasne określenie ex ante celów politycznych oraz przejrzystość przy uzasadnianiu interwencji; mając na uwadze, że należy zaostrzyć mechanizmy monitorowania i przeglądu przyjętych mandatów, w tym za pośrednictwem specjalnych doradców Sekretarza Generalnego ONZ ds. przeciwdziałania ludobójstwu oraz ds. obowiązku ochrony oraz Wysokiego Komisarza NZ ds. Praw Człowieka, a ponadto mechanizmy te powinny działać w „uczciwy, rozważny i profesjonalny sposób, bez ingerencji politycznych czy podwójnych standardów” ⁽¹⁾;
- Y. mając na uwadze, że od czasu utworzenia MTK nastąpił znaczący postęp w definiowaniu w prawie międzynarodowym przestępstw, które wymagają natychmiastowej reakcji społeczności międzynarodowej, jednak nadal brak jest niezależnych mechanizmów pozwalających ocenić, kiedy te definicje mają zastosowanie;
- Z. mając na uwadze, że Wysoki Komisarz Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka odgrywa ważną rolę, jeśli chodzi o informowanie o toczących się sprawach, które dotyczą masowych bestialskich zbrodni; mając na uwadze, że Rada Praw Człowieka ONZ odgrywa coraz ważniejszą rolę we wdrażaniu koncepcji obowiązku ochrony, w tym również poprzez udzielanie zezwoleń na prowadzenie misji informacyjnych i powoływanie komisji śledczych w celu gromadzenia i udostępniania informacji na temat czterech określonych rodzajów zbrodni i naruszeń, a także poprzez coraz większą gotowość do uciekania się do koncepcji obowiązku ochrony w sytuacjach kryzysowych, takich jak w Libii i Syrii;
- AA. mając na uwadze, że wąskie, a zarazem pogłębione podejście do realizacji obowiązku ochrony powinno ograniczać stosowanie tej zasady do czterech określonych rodzajów masowych bestialskich zbrodni i naruszeń;
- AB. mając na uwadze, że zasady obowiązku ochrony nie należy stosować w nadzwyczajnych sytuacjach humanitarnych ani podczas klęsk żywiołowych; mając na uwadze, że nie należy podejmować działań humanitarnych jako usprawiedliwienia dla działań politycznych, a także mając na uwadze, że wszystkie zaangażowane strony powinny respektować przestrzeń humanitarną;
- AC. mając na uwadze, że w sytuacjach pokonfliktowych należy udzielać kompleksowej pomocy; mając na uwadze, że potrzebne są większe wysiłki w celu stwierdzenia odpowiedzialności za poważne naruszenia praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego oraz w celu zwalczania bezkarności;
1. zwraca się do wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa/wiceprzewodniczącej Komisji, ESDZ, Komisji, państw członkowskich i Rady z następującymi zaleceniami:
- a) potwierdzenie zaangażowania UE na rzecz obowiązku ochrony poprzez przyjęcie międzyinstytucjonalnego konsensusu w sprawie obowiązku ochrony, w tym wspólnej interpretacji skutków obowiązku ochrony dla działań zewnętrznych UE oraz roli, jaką jej działania i instrumenty mogą odgrywać w trudnych sytuacjach, do wspólnego przygotowania przez Radę ESDZ, Komisję i Parlament, z uwzględnieniem opinii zainteresowanych stron, w tym przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego i organizacji pozarządowych;

⁽¹⁾ Artykuł 51, „Obowiązek ochrony: terminowa i zdecydowana reakcja”, sprawozdanie Sekretarza Generalnego ONZ z dnia 25 lipca 2012 r. (A/66/874-S/2012/578).

Czwartek, 18 kwietnia 2013 r.

- b) włączenie do przedstawianego Parlamentowi rocznego sprawozdania wysokiej przedstawiciel/wiceprzewodniczącej Komisji, poświęconego wspólnej polityce zagranicznej i bezpieczeństwa, rozdziału dotyczącego działań UE w dziedzinie zapobiegania konfliktom i ich łagodzenia za pośrednictwem zasady dotyczącej obowiązku ochrony; zawarcie w tym rozdziale analizy przydatności odpowiednich instrumentów i struktur administracyjnych w kontekście realizacji obowiązku ochrony, a także wskazywać niezbędne zmiany; przygotowanie tego rozdziału we współpracy ze Specjalnym Przedstawicielem UE ds. Praw Człowieka i uwzględnienie różnych stanowisk przyjmowanych przez Parlament Europejski w odniesieniu do konkretnych kwestii związanych z zapobieganiem konfliktom lub ochroną praw człowieka; oraz omówienie wyników z Parlamentem;
- c) uwzględnienie zasady obowiązku ochrony w ramach pomocy rozwojowej UE; dalsza profesjonalizacja i wzmocnienie dyplomacji prewencyjnej, mediacji i zdolności Unii w zakresie zapobiegania kryzysom i reagowania na nie, ze szczególnym uwzględnieniem gromadzenia i wymiany informacji oraz systemów wczesnego ostrzegania; usprawnienie koordynacji różnych struktur Komisji, Rady i Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych, w odniesieniu do wszystkich aspektów obowiązku ochrony, a także regularne informowanie Parlamentu o inicjatywach podejmowanych z myślą o wsparciu idei obowiązku ochrony;
- d) zagwarantowanie skutecznego planowania polityki, koncepcji operacyjnych i celów rozwoju potencjału w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony (WPBiO), aby umożliwić Unii pełną realizację zasady dotyczącej obowiązku ochrony w ramach ścisłej współpracy międzynarodowej z ONZ i organizacjami regionalnymi;
- e) dalszy rozwój zdolności UE w zakresie mediacji i zapobiegania konfliktom, co obejmuje gotowość ekspertów prawnych, funkcjonariuszy policji i analityków regionalnych, jak i utworzenie autonomicznego europejskiego instytutu na rzecz pokoju, którego celem byłoby dostarczanie UE informacji na potrzeby mediacji oraz udostępnianie środków do ich prowadzenia, dyplomacja dwutorowa oraz wymiana sprawdzonych praktyk w dziedzinie zaprowadzania pokoju i deeskalacji; wzmocnienie prewencyjnych elementów zewnętrznych instrumentów UE, zwłaszcza instrumentu na rzecz stabilności;
- f) wzmocnienie powiązań między systemami wczesnego ostrzegania, planowaniem polityki oraz procesem podejmowania decyzji na wysokim szczeblu w łonie ESDZ i Rady;
- g) uwzględnienie systematycznej oceny czynników ryzyka wskazujących na ludobójstwo, zbrodnie wojenne, czystki etniczne i zbrodnie przeciwko ludzkości w regionalnych i krajowych dokumentach strategicznych, a także włączenie kwestii zapobiegania im do dialogu prowadzonego z krajami trzecimi, w których występuje zagrożenie takimi rodzajami zbrodni i naruszeń;
- h) nawiązanie współpracy z pracownikami delegatur UE i ambasad państw członkowskich oraz szkolenie ich, a także członków misji cywilnych i wojskowych w zakresie międzynarodowych praw człowieka, prawa humanitarnego i prawa karnego, w tym w zakresie zdolności wykrywania sytuacji, w których mogą mieć miejsce cztery określone rodzaje zbrodni i naruszeń, w tym również poprzez regularne kontakty z lokalnym społeczeństwem obywatelskim; zadbanie o to, aby specjaliści przedstawiciele UE w razie potrzeby stali na straży zasady obowiązku ochrony oraz rozszerzenie mandatu Specjalnego Przedstawiciela UE ds. Praw Człowieka w taki sposób, aby obejmował on kwestie związane z obowiązkiem ochrony; określenie na potrzeby obowiązku ochrony punktu kontaktowego UE w ramach istniejących struktur i zasobów Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych, którego zadaniem byłoby zwłaszcza obszernie informowanie o skutkach wynikających z obowiązku ochrony oraz dbanie o sprawny przepływ informacji na temat sytuacji kryzysowych między wszystkimi zainteresowanymi podmiotami, zachęcając również do utworzenia w państwach członkowskich punktów kontaktowych ds. obowiązku ochrony; dalsze usprawnianie i wzmocnianie dyplomacji prewencyjnej i mediacji;
- i) rozpoczęcie i promowanie debaty wewnątrz UE na temat reformy Rady Bezpieczeństwa ONZ, która jest jedynym organem międzynarodowym uprawnionym do zezwolenia na interwencje w ramach realizacji obowiązku ochrony bez zgody państwa, którego środki takie dotyczą;
- j) angażowanie i szkolenie przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego i organizacji pozarządowych, którzy mogliby uczestniczyć w dyplomacji nieformalnej (track II dyplomacy), z myślą o propagowaniu wymiany dobrych praktyk w tej dziedzinie;
- k) wzmocnienie współpracy z organizacjami regionalnymi i subregionalnymi, w tym również poprzez usprawnianie podejmowanych przez nie środków w zakresie prewencji, budowania potencjału i reagowania w związku z zasadą obowiązku ochrony;

Czwartek, 18 kwietnia 2013 r.

- l) zadbanie o szybką ratyfikację przez wszystkie państwa członkowskie UE poprawek do Statutu MTK zawierających definicję zbrodni agresji, ponieważ Trybunał może odgrywać kluczową rolę w zapobieganiu masowym bestialskim zbrodniom oraz w działaniach mających na celu zapewnienie odpowiedzialności;
- m) położenie nacisku na przestrzeganie klauzuli dotyczącej MTK w umowach z krajami trzecimi i rozważenie możliwości dokonania przeglądu porozumienia z krajami, które nie stosują się do nakazów aresztowania wystawianych przez MTK;
- n) opowiedzenie się za dwutorowym podejściem, tj. promowaniem powszechnej akceptacji obowiązku ochrony, a jednocześnie zachęcanie państw do wspierania MTK i udzielania mu pomocy;
2. zachęca wysoką przedstawiciel/wiceprzewodniczącą i Radę do:
- a) aktywnego wkładu do debaty na temat zasady obowiązku ochrony w oparciu o obowiązujące międzynarodowe prawa człowieka i konwencje genewskie, tak aby społeczność międzynarodowa skupiła się na elemencie prewencyjnym w ramach obowiązku ochrony i na powszechnym stosowaniu narzędzi niezwiązanych ze środkami przymusu, a także opracowania w związku z tym konkretnego planu działania, obejmującego również uwagi dotyczące odpowiedzialności za odbudowę/potrzeby odbudowy;
- b) dalszego propagowania koncepcji obowiązku ochrony na forum ONZ i do działań na rzecz upowszechnienia jej jako zasadniczego elementu modelu bezpieczeństwa zbiorowego opartego na wielostronności i przewodniej roli Narodów Zjednoczonych oraz uwzględniającego wzmocnienie pozycji MTK; przypomnienia, że obowiązek ochrony obejmuje również odpowiedzialność za walkę z bezkarnością;
- c) wspierania wysiłków sekretarza generalnego ONZ na rzecz ożywienia i poprawy zrozumienia skutków zasady dotyczącej obowiązku ochrony i współpracy z innymi członkami ONZ, którzy chcą zwiększyć zdolność społeczności międzynarodowej do zapobiegania masowym bestialskim zbrodniom i do reagowania na te zbrodnie;
- d) wezwania Rady Bezpieczeństwa ONZ uwzględnienia brazylijskiej inicjatywy pod hasłem „odpowiedzialność podczas ochrony” w celu zapewnienia skutecznego stosowania zasady obowiązku ochrony, wyrządzając jak najmniej szkód i wniesienia wkładu w niezbędne opracowanie kryteriów, których spełnienie będzie konieczne przy realizacji trzeciego filaru zasady dotyczącej obowiązku ochrony i które obejmują proporcjonalność zasięgu i czasu trwania danej interwencji, staranne wyważenie konsekwencji, jasne określenie ex ante celów politycznych oraz przejrzystość przy uzasadnianiu interwencji; z uwagi na fakt, że opracowanie takich kryteriów może zaoferować gwarancje, dzięki którym państwa nieufne wobec doktryny zasady obowiązku ochrony przekonają się do jej stosowalności, zaostrzenie mechanizmów monitorowania i przeglądu przyjętych mandatów, w tym za pośrednictwem specjalnych doradców Sekretarza Generalnego ONZ ds. przeciwdziałania ludobójstwu oraz ds. obowiązku ochrony oraz Wysokiego Komisarza NZ ds. Praw Człowieka i stosowanie tych mechanizmów w „uczciwy, rozważny i profesjonalny sposób, bez ingerencji politycznych czy podwójnych standardów”⁽¹⁾;
- e) wyciągnięcia – we współpracy z państwami członkowskimi i partnerami międzynarodowymi – wniosków ze stosowania zasady obowiązku ochrony w Libii w 2011 r. i z aktualnej sytuacji w Syrii, którą charakteryzuje niezdolność do podjęcia działań;
- f) zaproponowania pięciu stałym członkom Rady Bezpieczeństwa ONZ przyjęcia kodeksu postępowania, który dobrowolnie ograniczy stosowanie prawa weta do przypadków ludobójstwa, zbrodni wojennych, czystek etnicznych i zbrodni przeciw ludzkości;
- g) współpracy z regionalnymi partnerami UE, aby wyraźniej podkreślić rolę organizacji regionalnych i subregionalnych w związku ze stosowaniem zasady obowiązku ochrony;
- h) dążenia do ustanowienia obowiązku ochrony jako nowej normy prawa międzynarodowego w zakresie, na jaki podczas światowego szczytu w 2005 r. zgodziły się państwa należące do ONZ;
- i) zakomunikowania Radzie Bezpieczeństwa, że nawet jeśli nowa zasada, jaką jest obowiązek ochrony, stanie się normą prawa międzynarodowego, nie musi to koniecznie oznaczać, że ograniczone zostaną uprawnienia decyzyjne Rady;

⁽¹⁾ Artykuł 51, „Obowiązek ochrony: terminowa i zdecydowana reakcja”, sprawozdanie Sekretarza Generalnego ONZ z dnia 25 lipca 2012 r. (A/66/874-S/2012/578).

Czwartek, 18 kwietnia 2013 r.

- j) udzielenia pomocy przy wzmocnianiu ram i zdolności na szczeblu ONZ w zakresie mediacji, dyplomacji dwutorowej, wymiany najlepszych praktyk w dziedzinie pokojowego rozwiązywania rodzących się konfliktów i deeskalacji oraz systemów wczesnego ostrzegania, takich jak te stosowane przez jednostkę wsparcia mediacji przy Departamencie Spraw Politycznych; zwiększenia roli Biura Specjalnego Doradcy ds. Zapobiegania Ludobójstwu i Specjalnego Doradcy ds. Obowiązku Ochrony; zaangażowania Rady Praw Człowieka w debatę na temat obowiązku ochrony;
 - k) zapewnienia we współpracy z państwami członkowskimi będącymi członkami Rady Bezpieczeństwa ONZ, a także wszystkich partnerów międzynarodowych do zadbania o pełną spójność ewentualnych dalszych zmian w koncepcji obowiązku ochrony z międzynarodowym prawem humanitarnym, a także do opowiedzenia się za ścisłym przestrzeganiem i monitorowaniem przepisów międzynarodowego prawa humanitarnego w przypadkach, w których zastosowanie będzie mieć zasada obowiązku ochrony;
 - l) podjęcia kwestii jednego głosu UE w Radzie Bezpieczeństwa ONZ oraz wspólnego budżetu na misje w ramach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa na podstawie mandatu ONZ;
 - m) włączania w o wiele większym stopniu kobiet, w tym przywódczyni i grup kobiet we wszystkie działania służące zapobieganiu konfliktom oraz łagodzeniu i rozwiązywaniu konfliktów zgodnie z rezolucjami nr 1325 i 1820 Rady Bezpieczeństwa ONZ;
 - n) współpracy z ONZ z myślą o jednoznacznym powiązaniu kwestii realizacji obowiązku ochrony z walką przeciwko bezkarności w przypadku najpoważniejszych zbrodni objętych tą koncepcją;
3. wzywa wysoką przedstawiciel/wiceprzewodniczącą:
- a) do przedstawienia Komisji Spraw Zagranicznych Parlamentu Europejskiego w ciągu sześciu miesięcy od przyjęcia niniejszego zalecenia konkretnego planu działania w zakresie działań następczych wynikających z propozycji Parlamentu oraz zawierającego w szczególności etapy na drodze do osiągnięcia konsensusu w sprawie obowiązku ochrony;
4. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszego zalecenia Radzie oraz przedstawienia go do wiadomości Komisji, wysokiej przedstawiciel/wiceprzewodniczącej, ESDZ oraz państwom członkowskim.
-